

T.C. Resmî Gazete

Başbakanlık

Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğünce Yayınlanır

Kuruluşu: 7 Ekim
1920

29 Haziran 2000
PERŞEMBE

Sayı : 24093

Kanun

Petrolün Boru Hatları İle Transit Geçişine Dair Kanun

Kanun No. 4586

Kabul Tarihi: 23.6.2000

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Yetki

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, petrolün boru hatları ile transit geçişine ilişkin usul ve esasları belirlemek ve her bir transit petrol boru hattı projesi ile ilgili Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası andlaşma hükümlerinin uygulanmasını sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanun, petrolün boru hatları ile transit geçişine ilişkin olarak; etüd, güzergâh tayini, mühendislik, finansman, kamulaştırma işlemleri, inşaat, devreye alma, işletme, bakım, onarım, genişletme, terminallerden yükleme, depolama, sevkiyat, yönetim, terk işlemleri, terk sonrası çevresel rehabilitasyon faaliyetlerini ve projelerle ilgili diğer tüm faaliyetleri kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. — Bu Kanunun uygulanmasında;

- Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı,
- Genel Müdürlük: Petrol İşleri Genel Müdürlüğünü,
- Belge: Bu Kanun kapsamındaki faaliyetler için, ilgili proje anlaşmalarında belirtilen proje süresi boyunca geçerli olacak izni,
- Petrol hakkı: Tabii olunan milletlerarası andlaşmalardan doğan ve belge ile tevsik edilen haklardan herhangi birini,
  - Transit geçiş: Başka bir ülkeden veya bu ülke yoluyla gelen petrolün başka bir ülkeye tevcihen, Türkiye ülkesi içerisinde boru hattı vasıtasıyla transit olarak taşınması (Bu petrolün sisteme yapılacak herhangi bir bağlantı ile Türkiye pazarına girmesi, sistemin transit özelliğini kaldırmaz.),
  - Transit petrol boru hattı projesi (proje): Transit geçiş için gerekli olan ve yatırımcılar tarafından veya bunlar adına sahip olunan, kontrol edilen ve/veya işletilen boru hattı ve ilgili tüm tesisler ile bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılan tüm faaliyetleri ve bu Kanun kapsamındaki diğer faaliyetleri,
  - Yatırımcı: Bir transit petrol boru hattı projesi ile ilgili olarak milletlerarası andlaşma hariç diğer proje anlaşmalarına taraf olan gerçek ve tüzel kişiler ve ortaklıklar ile bunların kanunî halefleri veya devralanlarını,

h) Proje anlaşması: Bir transit petrol boru hattı projesi ile ilgili olarak ilgili milletler-arası anlaşmalar ile kamu kurum veya kuruluşlarının yatırımcıyla imzaladıkları her bir anlaşmayı,

i) Proje iştirakçileri: Yatırımcıların, onların hissedarlarının, işletmecî şirketlerin, müteahhitlerin, taşıtıcıların, borç verenlerin ve sigortacıların herhangi birini ya da tümünü,

ii) Transit geçiş ücreti: Petrolün ülkeden transit geçişi karşılığında, boru hattı sisteminden taşınan her birim hacim petrol için, ilgili yatırımcı tarafından Devlete ödenen bedeli,

j) Petrol: Yer altından çıkan veya çıkarılan sıvı veya gaz halindeki doğal hidrokarbonları,

k) Müstakil ve daimi hak: Gayrimenkul statüsüne tâbi mülkiyetin gayri aynî hakkı, ifade eder.

Yetki

MADDE 4. — Transit petrol boru hattı projesine ait proje anlaşmalarının yürütülmesinde;

a) Belgenin verilmesi, petrol hakkı sahipliği, bunların devri ve bu Kanunun uygulanmasına dair usul ve esaslar ile ilgili diğer konularda Bakanlık,

b) Çevre mevzuatında yer alan standartlar, çevresel etki değerlendirme prosedürü ve çevre ile ilgili diğer konularda Çevre Bakanlığı,

Düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

Bakanlık, bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler çıkarabilir.

İKİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Standartlar

MADDE 5. — Transit petrol boru hattı projesinin mühendislik, inşaat ve işletme safhalarında ve projeye yönelik diğer uygulamalarda, proje anlaşmalarında belirtilen, uluslar-arası düzeyde kabul görmüş teknik, kalite, çevre, emniyet ve sağlık norm ve standartları esas alınır.

Güvenlik

MADDE 6. — Bir transit petrol boru hattı projesi ile ilgili olarak; güzergâh belirlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin ilk proje faaliyetlerinden başlayarak tüm proje süreci boyunca ve proje tamamlandıktan sonra, bu Kanun kapsamında yer alan proje faaliyetlerinin söz konusu olduğu bölge içindeki tüm arazi ve tesislerin emniyet ve güvenliği 2495 sayılı Yasa hükümlerine göre sağlanır. Boru hattı ve tesislerin ilave güvenlik ihtiyacı ise, gerekli bina, tesis, malzeme, araç, teçhizat vb. bedeli ilgili kamu kurumu tarafından karşılanmak suretiyle devletin ilgili güvenlik kuvvetince sağlanır.

Çevre

MADDE 7. — Proje iştirakçileri, proje faaliyetlerinin yürütülmesinde; yer üstü, yer altı ve kıta içi sular, deniz, hava, göl, bitki örtüsü, hayvan varlığı ve diğer doğal kaynaklar dahil çevreye zarar vermemekle yükümlüdür. Çevreye verilen zarar, proje anlaşmalarında öngörülen esaslar dahilinde proje iştirakçileri tarafından tazmin edilir.

Kamulaştırma ve tescil

MADDE 8. — Transit petrol boru hattı projesi ile ilgili olarak;

a) Boru hattı güzergâhı ve diğer tesislere ilişkin olarak arazi ile ilgili yapılması gereken etüt, izin, kamulaştırma ve diğer işlemleri yürütmek üzere, Bakanlar Kurulu bir kamu kurum veya kuruluşunu görevlendirebilir.

b) Kamulaştırma ile görevlendirilen kamu kurum veya kuruluşu, bu görevi en kısa zamanda ve öncelikle yerine getirmek zorundadır. Söz konusu kamu kurum veya kuruluşu, bu kamulaştırma kapsamına giren her türlü eylem ve işlem ile ilgili olarak çıkabilecek hukukî ihtilafların da muhatabıdır.

c) Kamulaştırma ile görevlendirilen kamu kurum veya kuruluşunca, gerekli arazilerin tespiti sırasında, yapılacak masraflar ile üçüncü şahıslara verilebilecek maddî zararlar, bu maddenin uygulanmasında kamulaştırma bedeli olarak kabul edilir.

d) Transit petrol boru hattı ve ilgili tesislerine ilişkin olarak yapılacak kamulaştırma veya diğer iktisaplarda,

yatırımcı tarafından ödenecek arazi bedelinin ilgili proje anlaşması kapsamında sabit bir fiyat olarak belirlendiği durumlarda, fiili ödemeler ile mülk sahiplerince açılacak bedele itiraz davalarında belirlenecek fiyatlar arasındaki fark, ilgili proje anlaşmasında belirlenen sabit bedeli aştığı ölçüde, genel bütçeye konulacak ödenekten karşılanır.

e) Görevlendirilen kamu kurum veya kuruluşu, kamulaştırma ve/veya diğer iktisapları, mülkiyet edinme veya gayrimenkul üzerinde müstakil ve daimî haklar dahil irtifak hakkı tesisi suretiyle yapabilir.

1) Transit petrol boru hattı projesine ait boru hattı güzergâhında bulunan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile tapulama veya kadastro sırasında tespit veya tescil dışı bırakılmış yerler ve tahdit görmemiş ormanlar, Hazine adına tapu siciline tescil edilir.

2) (I) numaralı alt bende göre tescil edilen yerler ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve Hazine adına tapu siciline tescil edilmiş bulunan tescilli ormanlar dahil gayrimenkuller üzerinde, kamulaştırma ile görevlendirilen kuruluşun ilgili kuruma vereceği bilgiye dayanılarak kamulaştırma ile görevlendirilen kuruluş lehine müstakil ve daimî hak dahil irtifak hakkı tesis edilir.

f) Bu maddenin (e) bendinin (I) numaralı alt bendinde sayılan yerler dışında kalan ve transit petrol boru hattı projesi güzergâhında bulunan mera, çayır, yaylak ve kışlak gibi orta mallarının vasıfları, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca 4342 sayılı Mera Kanununa bağlı kalmaksızın re'sen kaldırılarak Hazine adına tescil edildikten sonra kamulaştırma ile görevlendirilen kamu kuruluşu lehine müstakil ve daimî hak olarak tesis edilir.

g) Orman sayılan yerlerden geçecek transit petrol boru hattı projesine ilişkin boru hattı ve tesisler için müstakil ve daimî haklar dahil izin ve irtifak hakkı tesisi, 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine göre yapılır.

h) Kamulaştırma ile görevlendirilen kamu kurum veya kuruluşu lehine tesis edilen müstakil ve daimî hak, proje kapsamında petrol hakkı sahiplerine devir ve tahsis edilebilir.

ı) Boru hattı ve ilgili tesisler, belgeden ayrı olarak herhangi bir tasarrufa konu olamazlar. Bunlar petrol siciline kaydedildikten sonra belge sahibi, görevlendirilen kamu kurum veya kuruluşu veya Genel Müdürlüğün bu sicile atfen lüzumlu evrakları vermek suretiyle yapacağı talep üzerine tapu siciline tescil edilir. Tapu siciline, bunlara ait herhangi bir tasarrufun Genel Müdürlüğün izni olmadıkça yapılamayacağı şerhi verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hizmet Satın Alımları, Diğer Giderler, Sigorta ve Vergi

Hizmet satın alımları ve diğer giderler

MADDE 9. — Münhasıran bir transit petrol boru hattı projesi için, bu projelerin her aşamasında ve sözleşme görüşmelerinde hukukî, malî ve teknik konularda ihtiyaç duyulan hizmetler, bu konularda gerekli yeterlik ve niteliği haiz olanlar arasından, Bakanlık ve/veya kamu kurum veya kuruluşunca temin edilir. Bu hizmet alımları, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 832 sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescile ilişkin hükümlerine ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi değildir.

Transit petrol boru hattı projeleri ile ilgili hizmet satın alımları, proje takip, tahkim, mahkeme, sigorta, tazminat ve proje ile ilgili sorumluluk ve taahhütlerden doğan veya diğer tüm giderler, her yıl bütçe kanununa konulacak ödenekten karşılanır.

Sigorta

MADDE 10. — Milletlerarası andlaşmaların hükümleri saklı kalmak kaydı ile, transit petrol boru hattı proje faaliyetleri ile ilgili olarak üçüncü şahıslara verilebilecek zararlara karşı sigorta yaptırılır.

Vergi

MADDE 11. — Transit petrol boru hatları projelerine ait faaliyetler, mal varlıkları, gelirler ve işlemlerden doğan damga vergisi, gümrük vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi ve transit geçiş ile ilgili diğer vergi, resim, harç ve fonlarla ilgili olarak, söz konusu projeye ait olup usulüne göre yürürlüğe girmiş milletlerarası andlaşmada bir hüküm bulunmadığı durumda ilgili kanunlarda yer alan hükümler uygulanır.

Transit petrol boru hatları projesine ait boru hattı ve ilgili tesislerin, petrol sicili ve tapu siciline tescilinden harç alınmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli Hükümler**

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 12. — Bu Kanun kapsamındaki hususlarla ilgili olarak milletlerarası andlaşmalarda yer alan konularda; 2644 sayılı Tapu Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu, 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu, 6326 sayılı Petrol Kanunu ve 6831 sayılı Orman Kanunu ile diğer kanunların tahdidi ve takyidi hüküm getiren ilgili maddeleri uygulanmaz.

İhtilafların çözümü

MADDE 13. — Transit petrol boru hatları projeleri ile ilgili olarak, Devlet mercileri ile yatırımcılar arasında çıkabilecek ihtilaflar, ilgili proje anlaşmaları hükümlerine göre, ilgili proje anlaşmasında başka bir hüküm bulunmuyor ise Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası andlaşmalarda yer alan çözüm usulleri vasıtasıyla ve/veya milletlerarası tahkim usullerine göre çözümlenir.

Değiştirilen hüküm

MADDE 14. — 29.7.1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 14 üncü maddesinin (g) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (h) bendi eklenmiştir.

h) Petrolün boru hatları ile transit geçişi ile ilgili projeler kapsamında; kamulaştırma ile görevlendirilen kamu kurum veya kuruluşunun maliki veya irtifak hakkı sahibi olduğu ve ilgili proje yatırımcıları lehine irtifak hakkı tesis edilmiş gayrimenkuller.

Yürürlük

MADDE 15. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

4586	Petrolün Boru Hatları ile Transit Geçişine Dair Kanun	29.06.2000 -	24094
	Transit Karayolları Üzerinde Tır Denetleme ve Konaklama Noktası Kurulacak Bölge Hakkında Ek Tebliğ	29.03.2001 -	24357
	Transit Petrol Boru Hatları Kurulunun Toplanma, Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik	01.08.2002 -	24833
	Transit Karayolları Üzerinde TIR Denetleme ve Konaklama Noktaları Kurulması Hakkında Tebliğ	08.10.2002 -	24900
	Ortak Transit Yönetmeliği	28.07.2003 -	25182

T.C. Resmî Gazete

Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğünce Yayınlanır

Kuruluş : 7 Ekim 1920

1 Ağustos 2002
PERŞEMBE

Sayı : 24833

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından :

Transit Petrol Boru Hatları Kurulunun Toplanma, Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Dayanak

Amaç

Madde 1—Bu Yönetmeliğin amacı, Transit Petrol Boru Hatları Kurulunun toplanmasına ve çalışmasına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Dayanak

Madde 2 — Bu Yönetmelik, 19/2/1985 tarihli ve 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna 27/6/2001 tarihli ve 4693 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile eklenen 29/A maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurulun Teşekkülü, Görevleri ve Toplanması

Kurulun Teşekkülü

Madde 3 — Transit Petrol Boru Hatları Kurulu:

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı,
  - Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının ilgili Müsteşar Yardımcısı,
  - Dışişleri Bakanlığı Ekonomik İlişkilerden Sorumlu Müsteşar Yardımcısı,
  - Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Ekonomik İşler Genel Müdürü,
  - Hazine Müsteşarlığı Dış Ekonomik İlişkilerden Sorumlu Müsteşar Yardımcısı,
  - Maliye Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı,
  - İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı,
  - Transit Petrol Boru Hatları Dairesi Başkanından,
- oluşur.

Kurulun Başkanı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı, başkan yardımcısı ise aynı Bakanlığın ilgili Müsteşar Yardımcısıdır.

Kurulun Görevleri

Madde 4 — Kurulun Görevleri Şunlardır:

- Milletlerarası transit petrol ve gaz geçiş projelerinin zamanında ve gereği gibi yürütülebilmesi için hukukî, teknik, idarî, malî ve ilgili diğer konularda alınacak hizmetleri tespit etmek,
- Milletlerarası transit petrol ve gaz geçiş projelerinde milletlerarası tahkim prosedürünü belirlemek,
- Yatırımcılara verilecek hak, vize izin ve benzeri konularda hukukî ve idarî uygulamaların usul ve esaslarını belirlemek,

d) Transit Petrol Boru Hatları Dairesi Başkanlığının, transit petrol ve gaz geçiş proje anlaşmalarına ilişkin hukukî düzenlemelerin yapılması ile ilgili tekliflerini incelemek ve karara bağlayarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanına sunmak,

e) Milletlerarası transit petrol ve gaz geçiş projelerinin yürütülmesi ile ilgili olarak uygun görülen konularda Transit Petrol Boru Hatları Dairesi Başkanlığını görevlendirmek ve bu Daire Başkanlığı tarafından takip edilecek milletlerarası transit petrol ve gaz geçiş projeleri ile ilgili diğer hususları değerlendirmeye alarak karara bağlamak,

f) Transit petrol ve gaz geçişi ile ilgili milletlerarası anlaşmalardan doğan diğer görevleri yerine getirmek,

g) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından verilecek benzeri görevleri yerine getirmek.

Kurulun Toplanması

Madde 5 — Kurul, 4 üncü maddede belirtilen görevleri yerine getirmek üzere Kurul Başkanı tarafından gerekli görülen hallerde toplantıya çağırılır. Toplantı tarihi, Kurul Başkanı tarafından belirlenir. Kurul toplantıları Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nda yapılır.

Kurul, ayrıca üyelerinden en az ikisinin Kurul Sekreteryasına yapacağı yazılı müracaat üzerine, Kurul Başkanı tarafından toplantıya çağırılır. Kurul, Başkan dahil olmak üzere en az yedi kişi ile toplanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kurulun Çalışma Esas ve Usulleri

Kurul Sekreteryası

Madde 6 — Kurul Sekreteryası, Transit Petrol Boru Hatları Dairesi Başkanlığı'dır. Sekreterya, Kurulun raportörlük ve sekreterlik hizmetlerini yürütür; Kurul kararlarını uygulanmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlara tebliğ eder. Sekreterya faaliyetleri, Kurul Başkanının talimatlarına göre yürütülür.

Gündem

Madde 7 — Gündem, Kurul Başkanı tarafından belirlenir ve toplantı tarihinden 2 gün önce üyelere dağıtılır. Kurul, gerekli hallerde, gündemde bulunmayan acil ve önemli konuları oy çokluğu ile toplantı gündemine alabilir. Gündem dışı konuların gündeme alınmasını Kurul Başkanı ve üyeler teklif edebilir.

Toplantıda gündemdeki maddeler sırası ile görüşülür. Her bir gündem maddesine ait görüşmelerin bitiminde oylamaya geçilir.

Kurul toplantılarına gündem konusu ile ilgili uzman davet edilip görüş alınabilir.

Kurul Başkanının Görevleri

Madde 8 — Kurul Başkanının görevleri şunlardır:

- a) Kurulu gerektiğinde toplantıya çağırarak,
- b) Kurulun gündemini oluşturarak,
- c) Kurulun toplantılarına başkanlık ederek çalışmaların verimli ve düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak,
- d) Üyelerin istişarede bulunmasını sağlamak,
- e) Kurul Başkanlığına, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına, ilgili bakanlıklara ve kamu kurum ve kuruluşlarına gönderilen, transit petrol ve gaz geçiş projeleri ile ilgili rapor ve önerileri görüşülmek üzere Kurula getirmek.

Karar Yeter Sayısı

Madde 9 — Kararlar oy çoğunluğu ile alınır; oyların eşitliği halinde Kurul Başkanının oyu iki oy kabul edilir.

Her üye oyunu açık olarak kullanır. Aykırı görüşte olanlar gerekçesini yazılı olarak belirtmek zorundadırlar.

Kararların Yazılması ve İmzalanması

Madde 10 — Toplantı sonucunda raportör tarafından tutulan tutanaklar toplantıya katılan üyeler ve raportör tarafından imzalanır. Daha sonra Kurul kararları, Karar Defterine işlenerek üyelere imzalatılır.

Kararlar;

- a) Toplantı tarih ve sayısını,
- b) Toplantı gündemini,
- c) Toplantıya katılanların adlarını ve soyadlarını,
- d) Karar metinlerini,
- e) Toplantıya katılan üyelerin imzalarını,
- f) Varsa karşı oy gerekçelerini,

içerir.

Alınan karara aykırı görüşte olan üyeler iki gün içinde karşı görüşlerini verirler. Karşı görüşler kararda aynen yer alır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Son Hükümler**

Yürürlük

Madde 11 — Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 12 — Bu Yönetmelik hükümlerini, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yürütür.

Ortak Transit Yönetmeliği	28.07.2003	25182
---------------------------	----------------------------	-------